

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- **Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het VLAREL van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat de waterregelgeving betreft.**
- **Tweede principiële goedkeuring**

Naar aanleiding van deze wijzigingen werd met toepassing van artikel 5.4.4 DABM een inspraakmoment voorzien voor het publiek en werden de adviesraden bevroegd.

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

OD 11. Herzien en vereenvoudigen van de omgevingsreglementering

Onder het thema Water zit de Strategische Doelstelling (SD) 3: "Plannen maken en uitvoeren met engagementen voor gezond en duurzaam watersysteem". Daarin zijn de operationele doelstellingen (OD) 1 en 3 opgenomen:

- OD1 "Geïntegreerd en gebiedsgericht uitvoeren en opmaken van Stroomgebiedbeheerplannen en Maatregelenprogramma" waarin volgend voornemen staat: "ik herwerk het bestaande wettelijke kader rond bemalingen";
- OD3 "Uitvoeren van het Actieplan Droogte en Wateroverlast" waarin volgend voornemen staat: "Waar mogelijk werken we de drempels weg die hergebruik bemoeilijken".

Dit besluit geeft ook invulling aan het actieplan Actieplan Droogte en Wateroverlast:

- Actie 40 "Een kader voor tijdelijk gebruik van bemalingswater"
- Actie 46 "Wijzigingen in drainagepraktijken"

het Vlaams Klimaatadaptatieplan:

- Actie 4 "Waterverbruik verminderen"

en de Blue deal:

- 2.4 "Inzetten op waterbesparing in de landbouwsector"
- 2.6 "Water uit bronbemaling maximaal hergebruiken".

De inhoudelijke uitwerking van dit besluit is mede gebaseerd op de verkregen input via overleg met de betrokken stakeholders zoals de Belgische Vereniging van Bronbemalers, Vlaamse Confederatie Bouw en Bouwunie, OVAM, de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten en de Vlaamse Vereniging van Provincies, en het Agentschap Natuur en Bos. Ook van VLARIO en Aquaflanders werd input verkregen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën heeft gunstig advies gegeven op 27 juni 2022.

Het voorontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/260 van 6 juli 2022.

Op 2 december 2022 heeft de Vlaamse Regering haar eerste principiële goedkeuring gegeven. Zie hiervoor de documenten VR 2022 0212 DOC 1322/1BIS, VR 2022 0212 DOC 1322/2BIS.

Met toepassing van artikel 5.4.4 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en naar de geest van artikel 8 van het Verdrag van Aarhus van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, werd het voorontwerp van besluit via de website van het departement Omgeving kenbaar gemaakt van 30 januari tot en met 1 maart 2023. Gedurende deze periode werd het ook ter inzage gelegd. Tijdens deze termijn kon iedereen opmerkingen meedelen. De verwerking van de publieke consultatie gaat als bijlage bij deze nota.

Tevens werd de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, gelast om over het voornoemd principieel goedgekeurd voorontwerp advies in te winnen van de SERV, de Minaraad en de SALV, alsook het onderzoek tot milieueffectbeoordeling verder te zetten. De adviesraden brachten op 20 maart 2023 een gezamenlijk advies uit.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit besluit wijzigt een reeks bepalingen van titel II van het VLAREM en haar bijlagen, het VLAREL, en het Omgevingsvergunningenbesluit.

Voor een artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar het Verslag aan de Vlaamse Regering.

B. VERWERKING INSPRAAK EN ADVIEZEN

De bespreking van de bezwaren die in het kader van de publieke consultatie werden uitgebracht en van het advies van de adviesraden is terug te vinden in de tabel die als bijlage bij deze nota gaat.

Summier samengevat heeft de publieke consultatie aanleiding gegeven tot de volgende wijzigingen:

- Aanpassingen definities
 - Definitie "hemelwater dat niet in aanraking is geweest met verontreinigende stoffen" werd uitgebreid.
 - Definitie "potentieel verontreinigd bemalingswater" werd verduidelijkt.
 - Definitie "infiltratievoorziening" wordt afgestemd op die in de gewestelijk stedenbouwkundige verordening hemelwater.
- Aanpassing van de overgangstermijn bij het van toepassing worden van nieuwe normen.
- Aanpassingen aan de sectorale milieuvoorwaarden:
 - Aanpassing aan de voorwaarden bij bemalingen m.b.t. peilputten, mogelijkheid tot vorstbeveiliging, voorwaarde rond retour, analyses.
 - Aanpassing aan de voorwaarden bij inrichtingen voor de energieopslag in watervoerende lagen.
- Aanpassingen aan de indelingslijst:
 - Rubriek 3.8 wordt aangepast, o.a. naar uitzonderingen, maar ook indeling.
 - Uitzonderingen aan de rubriek 53 worden aangepast.
 - Omschrijving van de rubriek 60 wordt verder verduidelijkt.
 - Aanpassing aan de omschrijving van rubriek 64.

Wat adviesraden betreft, zij bevestigen dat *ingezet moet worden op systeemherstel waarbij verlies aan water via drainages, bemalingen enz. beperkt moet worden*. Er wordt gepleit voor *meer samenhang en duidelijkere relaties tussen de verschillende instrumenten* en meer inzet voor gebiedsgerichte initiatieven.

Verder is er *nood aan een inventaris van drainages, verdere uitwerking van kader voor de vergunningsaanvragen en duidelijkheid over mitigerende maatregelen en over hoe drainages buiten gebruik moeten worden gesteld.*

De voorgestelde verstrenging t.a.v. particulieren winningen wordt gesteund, waarbij de termijn voor meetverplichting wel scherper kan. Er wordt een versterking van de handhaving op niet-gemelde en illegale grondwaterwinningen gevraagd en er wordt *meer inzet gevraagd op compliance promotion* o.a. door *snel werk te maken van praktische richtlijnen*.

Er wordt aangegeven dat door het *integreren van bemalingen in de ontwerp- en vergunningsfase* mogelijke effecten in een vroege fase kunnen ingeschat worden. Er wordt

Een deel van de opmerkingen ondersteunen het voorstel en hoeven geen verdere duiding of aanpassing. Een deel van de opmerkingen vereist een aanpak die buiten het opzet van dit wijzigingsvoorstel gaat (o.a. het accuraat in beeld brengen van locaties waarop bemalingswater potentieel verontreinigd is, de aanpak van lozing vanuit bewoning zonder gepaste zuivering, het opstellen en actualiseren van praktische richtlijnen en codes van goede praktijk, uitbreiding van de toegang tot beveiligde omgeving van eDOV, inventarisatie van bestaande draineringen....).

- De definitie van potentieel verontreinigd bemalingswater wordt aangepast, o.a. om meer duidelijkheid en rechtszekerheid te bieden.
- De aanpassingen met betrekking tot droogleggingsprojecten via regelbare constructies zijn verduidelijkt in die zin dat het over die droogleggingsprojecten gaat die geëxploiteerd kunnen worden als ingedeelde inrichting of activiteit en waarop voorwaarden onder VLAREM kunnen ingrijpen, waarbij er een uitzondering voorzien is voor projecten die reeds een toelating beschikken volgens de recente regelgeving van het Peilbesluit. Droogleggingsprojecten die louter stedenbouwkundige ingrepen betreffen, vallen buiten de scope van de indelingslijst en de voorwaarden in titel II van het VLAREM, maar worden nog wel gevat door andere regelgeving.
- De indeling en voorwaarden met betrekking tot inrichtingen voor energieopslag in watervoerende lagen wordt aangepast om duurzame energievoorziening te faciliteren.

Het voorstel om kunstmatig aanvullen via infiltratie als proef te kunnen aanvragen is een waardevolle inspraak maar wordt om volgende redenen momenteel niet weerhouden. Er bestaat generiek reeds een systeem om activiteiten op proef te vergunnen voor max. 2 jaar met op het einde van de proefperiode een evaluatie en eventuele verlenging. Anderzijds zijn er afwijkmogelijkheden voorzien bij verschillende sectorale bepalingen waardoor de innovatieve onderzoeken toch kunnen gefaciliteerd worden. De finaliteit van de rubriek 53.1-proefpompingen is niet zozeer het innovatieve karakter maar het bepalen van parameters die eigen zijn aan de locatie en dit in het kader van de effectinschatting voor een volwaardige installatie (bvb winning voor openbare drinkwatervoorziening). Er zal in de toekomst bekeken worden of en hoe er nog verder nood is aan specifieke kaders voor proef-infiltraties.

C. PLAN-M.E.R.

Het Hof van Justitie heeft bij arrest van 25 juni 2020 in de zaak C-24/19 de plan-m.e.r.-plicht voor sectorale voorwaarden voor windturbines beoordeeld. Het Hof heeft daarbij de volgende zaken in overweging genomen. Artikel 3 van de plan-m.e.r.-richtlijn 2001/42 stelt de verplichting om een bepaald plan of programma te onderwerpen aan een milieubeoordeling afhankelijk van de voorwaarde dat het plan of programma aanzienlijke milieueffecten kan hebben. Meer in het bijzonder moet krachtens artikel 3, lid 2, onder a), van deze richtlijn een systematische milieubeoordeling worden verricht voor de plannen en programma's die voorbereid worden met betrekking tot bepaalde sectoren en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de projecten die worden

- In een aantal studies werden alternatieven onderzocht. Het nulalternatief: Het plan omvat wijzigingen aan diverse waterregelgeving, i.h.b. VLAREM, VLAREL en het Omgevingsvergunningenbesluit. Het behoud van de huidige regelgeving kan bijgevolg beschouwd worden als nulalternatief. In hoofdstuk 3.1.2 wordt het alternatievenonderzoek dat uitgevoerd werd besproken.
- Omwille van de expertise van de auteurs van de onderzoeksrapporten en studies, de context van universitair onderzoek waarbinnen ze opgemaakt zijn en de uitgevoerde peer-reviews van de wetenschappelijke publicaties is het Team Omgevingseffecten van oordeel dat daarmee voldaan is aan de vereiste kwaliteitsbeoordeling van de verzamelde informatie.
- Gezien de vrije toegankelijkheid van de gebruikte documenten kan het Team Omgevingseffecten zich vinden in de conclusie dat de gebruikte rapporten en studies voldoen aan de vereiste actieve openbaarheid en besluitvorming.

Na het indienen van de ontheffingsaanvraag werd nog een tekstuele wijziging doorgevoerd. Het heeft betrekking op een aspect dat in het ontheffingsdocument aangemerkt werd als niet verder te onderzoeken. Desalniettemin wordt er omwille van o.a. de rechtszekerheid voor geopteerd om de ontheffingsaanvraag nogmaals voor te leggen aan het team Omgevingseffecten na de tweede principiële goedkeuring.

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van besluit voorziet echter in een grondige aanpassing van de indelingslijst (bijlage 1 van titel II van VLAREM). Om dit in uitvoering te brengen, zal het omgevingsloket aangepast moeten worden, op niveau van de rubriekenlijst en de addendabibliotheek. Dit heeft een impact op het werkingsbudget van deze toepassing. Er moet immers een aanpassing gebeuren van de achterliggende parameters, en een uitgebreide test- en controlerende. Ook de conversie naar deze nieuwe versie van de toepassing moet automatisch dan wel manueel uitgevoerd kunnen worden. Een exacte begroting van de budgettaire impact op het werkingsbudget van het omgevingsloket is in dit stadium niet mogelijk.

Op 27 juni 2022 gaf de Inspectie van Financiën gunstig advies. Aangezien dit voorontwerp van besluit geen impact heeft op de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid, is in toepassing van artikel 31, §2, 2° van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting over dit dossier niet vereist.

